

## I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

## UZNESENIA

## EURÓPSKY PARLAMENT

**Ochrana spotrebiteľa: zlepšenie osvety a informovanosti spotrebiteľov o úveroch a financiách**

P6\_TA(2008)0539

**Uznesenie Európskeho parlamentu z 18. novembra 2008 o ochrane spotrebiteľa: zlepšenie osvety a informovanosti spotrebiteľov o úveroch a financiách (2007/2288(INI))**

(2010/C 16 E/01)

*Európsky parlament,*

- so zreteľom na oznámenie Komisie z 18. decembra 2007 s názvom Finančné vzdelávanie (KOM(2007)0808),
  - so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Zelená kniha o retailových finančných službách na jednotnom trhu (KOM(2007)0226),
  - so zreteľom na svoju pozíciu v druhom čítaní zo 16. januára 2008 na účely prijatia smernice Európskeho parlamentu a Rady o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS <sup>(1)</sup>,
  - so zreteľom na svoje uznesenie z 11. júla 2007 o politike finančných služieb (2005 – 2010) – Biela kniha <sup>(2)</sup>,
  - so zreteľom na článok 45 rokovacieho poriadku,
  - so zreteľom na správu Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa a stanovisko Výboru pre hospodárske a menové veci (A6-0393/2008),
- A. keďže na jednej strane sa finančné trhy rýchlo vyvíjajú, dynamizujú a stávajú sa čoraz zložitejšími, a na druhej strane spoločenské zmeny a zmeny životného štýlu vyvolávajú potrebu správneho riadenia súkromných financií a pravidelného prispôsobovania súkromných financií novej práci a rodinným pomerom,

<sup>(1)</sup> Prijaté texty, P6\_TA(2008)0011.

<sup>(2)</sup> Ú. v. EÚ C 175 E, 10.7.2008, s. 392.

Utorok 18. novembra 2008

- B. keďže zlepšovanie finančnej gramotnosti spotrebiteľa by malo byť prioritou pre tvorcov politik na úrovni členských štátov aj na európskej úrovni, a to nielen pre výhody, ktoré to prinesie jednotlivcom, ale aj pre výhody, ktoré z toho vyplývajú pre spoločnosť a hospodárstvo, napríklad znižovanie úrovne problémového zadlženia, zvyšovanie úspor, zvyšovanie hospodárskej súťaže, správne využívanie poisťných produktov a primerané dôchodkové zdroje,
- C. keďže v štúdiách sa odhaľuje, že spotrebiteľia často preceňujú svoje poznatky o finančných službách a musia byť informovaní o tom, že nie sú takí finančne gramotní, ako si myslia, ako aj o dôsledkoch, ktoré z toho vyplývajú,
- D. keďže vysoko kvalitné finančné a prípadne čo najpresnejšie zamerané a personalizované vzdelávacie programy môžu prispieť k zvyšovaniu finančnej gramotnosti, pretože spotrebiteľom umožnia prijímať informované rozhodnutia a tým prispievajú aj k účinnému fungovaniu finančných trhov,
- E. keďže dôležitosť cezhraničných finančných služieb sa stále zvyšuje a Komisia by mala prijať iniciatívy na úrovni EÚ na podporu cezhraničných a v prípade potreby porovnateľných informácií o finančnom vzdelávaní,
- F. keďže osobitná pozornosť by sa mala venovať vzdelávaniu zraniteľných spotrebiteľov a takisto tým mladým spotrebiteľom, ktorí čelia rozhodnutiam ovplyvňujúcim ich celoživotnú hospodársku perspektívu,
- G. keďže výskumy ukázali, že tí, ktorí pochopili základné aspekty osobných financií v rannom veku, sú finančne gramotnejší; keďže finančné vzdelanie je úzko prepojené s nadobúdaním základných zručností (matematika a čítanie),
  1. víta iniciatívy Komisie v oblasti finančného vzdelávania spotrebiteľov, najmä nedávne zriadenie odbornej skupiny pre finančné vzdelávanie, a jej zámer publikovať internetovú databázu programov finančného vzdelávania a výskumu v EÚ; zastáva názor, že táto odborná skupina by mala mať jasné zodpovednosti a právomoci; navrhuje, aby táto odborná skupina preskúmala najmä pridanú hodnotu a osvedčené postupy finančného vzdelávania EÚ a cezhraničných finančných služieb;
  2. zdôrazňuje, že cieľom vzdelávania a informovania spotrebiteľov v oblasti financií a poskytovania úverov je zlepšiť ich informovanosť o ekonomickej a finančnej realite, aby rozumeli ekonomickým záväzkom a vyhli sa zbytočnému riziku, nadmernému zadlžovaniu a finančnému vylúčeniu; domnieva sa, že školenia a poskytovanie informácií by mali spotrebiteľom umožniť zaujať nezávislý postoj na základe ich vlastného úsudku k ponúkaným finančným produktom alebo k produktom, ktoré zamýšľajú využiť;
  3. konštatuje, že kríza s rizikovými hypotekárnymi úvermi je príkladom nielen nebezpečenstva plynúceho z nedostatočnej informovanosti dlžníkov, ale tiež nedostatočného chápania a znalosti príslušných informácií čo vedie k tomu, že spotrebiteľia nie sú dostatočne oboznámení s rizikami nesolventnosti a nadmerného zadlženia;
  4. zdôrazňuje, že náležité vzdelanie a uvedomenie spotrebiteľia pomáhajú podporovať hospodársku súťaž, kvalitu a inováciu v rámci bankových a finančných služieb, a pripomína, že vzdelanie a sebaistí investori môžu kapitálovým trhom poskytnúť dodatočnú likviditu na investície a rast;
  5. zdôrazňuje dôležitosť zistenia úrovne finančnej gramotnosti v členských štátoch a pochopenia pridanej hodnoty, ktorú môže poskytnúť EÚ, ako aj určenia vzdelávacích potrieb pre osobitné cieľové skupiny v spoločnosti podľa rôznych kritérií, napríklad veku, príjmov a dosiahnutého vzdelania;

6. zdôrazňuje úlohu súkromných iniciatív, odvetvia finančných služieb a spotrebiteľských organizácií na úrovni Spoločenstva, ako aj na vnútroštátnej úrovni, pri určovaní osobitných potrieb cieľových skupín v oblasti finančného vzdelávania, pri upozorňovaní na slabé miesta a nedostatky existujúcich vzdelávacích systémov a pri poskytovaní finančných informácií spotrebiteľom okrem iného prostredníctvom internetových nástrojov na finančné plánovanie, mediálnych a vzdelávacích kampaní atď.;

7. zastáva názor, že programy finančného vzdelávania môžu byť najúčinnnejšie vtedy, ak sú presne zamerané na potreby osobitných cieľových skupín a, v prípade potreby, personalizované; okrem toho sa domnieva, že všetky programy finančného vzdelávania majú prispievať k zlepšeniu uvedomelého a triezveho zaobchádzania s osobnými finančnými možnosťami; malo by sa zväziť vypracovanie programov, ktoré zlepšujú informovanosť dospelých;

8. vyzýva Komisiu, aby spolu s členskými štátmi na úrovni EÚ vypracovala vzdelávacie programy v oblasti osobných financií založené na spoločných pravidlách a zásadách, ktoré sa budú dať používať vo všetkých členských štátoch, stanovila hodnotiace kritériá a podporovala výmenu osvedčených postupov;

9. zdôrazňuje, že finančné vzdelávanie môže dopĺňať, ale nie nahradiť zosúladené ustanovenia o ochrane spotrebiteľa v právnych predpisoch o finančných službách a reguláciu a dôkladnú kontrolu finančných inštitúcií;

10. uznáva dôležitú úlohu súkromného sektora a najmä finančných inštitúcií pri poskytovaní informácií o finančných službách spotrebiteľom; zdôrazňuje však, že finančné vzdelávanie má byť poskytované spravodlivo, nezaujato a transparentne, aby slúžilo záujmom spotrebiteľa, a že sa musí jasne odlišovať od obchodného poradenstva a reklamy; aby sa dosiahol tento cieľ, vyzýva finančné inštitúcie na vypracovanie kódexu správania svojich zamestnancov;

11. uznáva, že je potrebné dosiahnuť vyváženosť medzi poskytovaním vedomostí spotrebiteľom, ktoré sú potrebné na prijímanie informovaných finančných rozhodnutí, a zahltením spotrebiteľov informáciami; uprednostňuje kvalitu pred kvantitou, napríklad vysoko kvalitné, dostupné, konkrétne a ľahko zrozumiteľné informácie zamerané na zlepšenie schopnosti spotrebiteľov prijímať informované a zodpovedné rozhodnutia;

12. domnieva sa, že je nevyhnutné poskytovať účinné, jasné a zrozumiteľné informácie, a to najmä v reklamách o finančných produktoch, a že finančné inštitúcie by mali poskytovať dostatočné informácie ešte pred uzatvorením zmlúv a predovšetkým prísne dodržiavať pravidlá, ktoré ustanovuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES z 21. apríla 2004 o trhoch s finančnými nástrojmi <sup>(1)</sup> a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o úverových zmluvách pre spotrebiteľov <sup>(2)</sup>; vyzýva Komisiu, aby v ucelenej forme predložila konkrétne legislatívne návrhy pre zosúladený systém informovania a ochrany spotrebiteľa, a to najmä v rámci hypotekárnych úverov (napríklad zosúladený, jednoduchý a porovnateľný štandardizovaný európsky informačný hárok vrátane spoločných označení ročne účtovanej percentuálnej sadzby atď.);

13. odporúča, aby sa programy finančného vzdelávania zameriavali na dôležité aspekty životných plánov, k akým patria základné úspory, dlhy, poistenie a dôchodky;

14. žiada Komisiu, aby pokračovala v úsilí o podporu dialógu medzi zúčastnenými stranami;

<sup>(1)</sup> Ú. v. EÚ L 145, 30.4.2004, s. 1.

<sup>(2)</sup> Ú. v. EÚ L 133, 22.5.2008, s. 66.

**Utorok 18. novembra 2008**

15. navrhuje zvýšenie v rozpočtovom riadku 17 02 02 s cieľom financovať činnosti na úrovni EÚ zamerané na zlepšovanie finančného vzdelania a finančnej gramotnosti spotrebiteľov; žiada Komisiu, aby prispela k zvyšovaniu informovanosti na úrovni EÚ podporovaním organizovania štátnych a regionálnych konferencií, seminárov, mediálnych informačných kampaní a vzdelávacích programov s cezhraničnou účasťou, a to najmä v sektore retailových finančných služieb a riadenia úverov/dlhov domácností;
16. vyzýva Komisiu, aby ďalej vyvíjala a inovovala internetový nástroj Dolceta a poskytovala túto službu vo všetkých úradných jazykoch; navrhuje, aby Komisia na stránku Dolceta pridala odkaz na internetovú databázu existujúcich regionálnych a národných systémov finančného vzdelávania, ktorú plánuje vytvoriť; navrhuje, aby na internetovej stránke Dolceta boli zaradené odkazy na internetové stránky verejnoprávných a súkromných subjektov pôsobiacich v oblasti finančného vzdelávania rozdelené podľa krajín;
17. žiada Komisiu, aby do hodnotiacej tabuľky spotrebiteľských trhov začlenila ukazovatele dostupnosti a kvality finančného vzdelávania;
18. vyzýva Komisiu, aby pripravila informačné kampane na zvýšenie informovanosti spotrebiteľov o ich právach v rámci právnych predpisov EÚ v oblasti poskytovania finančných služieb;
19. zdôrazňuje, že je potrebné, aby členské štáty s podporou Komisie uskutočňovali v spolupráci s rôznymi sociálnymi skupinami a skupinami obyvateľstva členských štátov v pravidelných časových intervaloch prieskumy, ktorých cieľom bude priebežne zisťovať úroveň finančnej gramotnosti občanov, aby sa vytýčili priority, ktorým treba venovať osobitnú pozornosť a tým bolo dosiahnuté vhodné, včasné a účinné uplatnenie programov finančného vzdelávania verejnosti;
20. podnecuje členské štáty, aby finančné vzdelávanie začlenili do učebných osnov základných a stredných škôl stanovených príslušnými inštitúciami, s cieľom rozvinúť zručnosti potrebné v každodennom živote, a aby organizovali systematické školenia učiteľov v tejto oblasti;
21. zdôrazňuje potrebu neustáleho a obojstranného vzdelávania sa obidvoch strán, t. j. ekonomických poradcov a aj spotrebiteľov, aby sa tak zabezpečilo vysoko kvalitné informovanie v súlade s aktuálnym vývojom v oblasti poskytovania finančných služieb;
22. zastáva názor, že sa dostatočne nevyužívajú synergie medzi jednotlivými vzdelávacími organizáciami; žiada preto členské štáty, aby zriadili sieť finančného vzdelávania, ktorej sa budú zúčastňovať subjekty verejného aj súkromného sektora, a aby podporovali spoluprácu a dialóg medzi všetkými účastníkmi;
23. povzbudzuje členské štáty, aby venovali osobitnú pozornosť vzdelávaniu dôchodcov a osôb v závere pracovného života, ktorým môže hroziť finančné vylúčenie, a takisto mladým ľuďom, ktorí začínajú pracovať a stoja pred otázkou, ako vhodne využiť svoj nový príjem;
24. vyzýva členské štáty, aby pripravili programy vzdelávania v oblasti ekonomiky a finančných služieb pre sociálnych pracovníkov, keďže práve tí prichádzajú do styku s osobami ohrozenými chudobou a/alebo nadmerným zadlžením;
25. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii a vládam členských štátov.